

Bevarandeplan för Natura 2000-område Bjärekusten

SE 0420232

pSCI beslutat av Regeringen 1998-01.

SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12.

Bevarandeplan kungjord av Länsstyrelsen i Skåne län 2005-12-16.

Kommun: Båstad

Läge: Bjärekusten från Stora Hults Strand till Hallavara

Markägare: Samfälligheter, enskilda och Naturvårdsverket

Areal: 619,9 ha

Bjärekusten är förutom ett Natura 2000-område också:

- naturreservat sedan 1971,
- av riksintresse för naturvården (N1),
- delvis riksintresse för kulturmiljövården,
- upptaget i dåvarande Kristianstads läns Natur- och kulturmiljövårdsprogram, 1996,
- av riksintresse för friluftsliv (L:F1),
- ett objekt innehållande rikligt med fornlämningar.

Vad betyder Natura 2000?

Natura 2000-områdena ska bidra till att skyddsvärda naturtyper och arter får ett långsiktigt bevarande. Att en mark brukas på ett lämpligt sätt är i många fall en förutsättning för att skyddsvärda naturtyper och arter ska kunna bevaras.

Bevarandeplanen ska peka ut naturvärdena för ett område och beskriva vad som krävs för att värdena långsiktigt ska finnas kvar.

Naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök sommaren 2004 (i omgångar mellan den 9/6 och 5/8).

Tabell 1. Bjäre-kustens naturtyper med arealer 2004, Natura 2000-arter och Natura 2000-koder inom parentes

Naturtyp	Areal (ha)
Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140)	0,2
Årslig vegetation på driftvallar (1210)	6,4
Perenn vegetation på steniga stränder (1220)	6,9
Vegetationsklädda havsklippor (1230)	25,7
Salta strandängar (1330)	20,8
Embryonala vandrande sanddyner (2110)	2,2
Vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner) (2120)	6,3
*Permanent sanddyner med örtvegetation (grå sanddyner) (2130)	21,5
*Urkalkade permanent sanddyner med kråkbär (2140)	4,7
Sanddynområden med krypvide/sandvide (2170)	0,2
Nordatlantiska fukthedar med klockljung (4010)	5,0
Torra hedar (4030)	35,3
Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker (5130)	57,8
*Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230)	1,7
*Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)	45,3
Fuktängar med blåtåtel eller starr (6410)	23,0
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7100)	11,2
Rikkärr (7230)	1,3
Pionjärvegetation på silikatrika bergytter (8230)	0,1
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)	4,2
*Alluviala lövskogar av fennoskandisk typ (91E0)	0,5
Totala arealen naturtyper:	280,3
* = prioriterad naturtyp enligt Natura 2000	
Art	
Fisktärna - <i>Sterna hirundo</i> (A193)	
Småtärna - <i>Sterna albifrons</i> (A195)	
Kentsk tärna - <i>Sterna sandvicensis</i> (A191)	
Törnskata - <i>Lanius collurio</i> (A338)	
Pilgrimsfalk - <i>Falco peregrinus</i> (A103)	
Flytsvalting - <i>Lurionium natans</i> (1831)	

Bevarandesyfte och bevarandemål

Det övergripande bevarandesyftet är att upprätthålla ovan nämnda naturtyper i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

För Bjäre-kusten innebär detta följande bevarandemål:

Areal

Torra hedar (4030), enbuskmarker (5130) och låglandsgräsmarker (6270)

- Naturtypen torra hedar (4030) ska inte understiga 35 ha.
- Naturtypen enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker (5130) ska utgöra en areal på minst 57 ha men kan få minska till fördel för naturtypen torra hedar.
- Naturtypen artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ ska utgöra en areal på minst 45 ha.

Kärr (7140 och 7230)

- Naturtypen öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140) ska utgöra en areal på minst 11 ha.
- Naturtypen rikkärr ska utgöra en areal på minst 1,3 ha och bör även öka i areal.

Fukthed (4010), stagghed (6230) och fuktäng (6410)

- Naturtypen fukthedar med blåtåtel eller starr (6410) ska utgöra en areal på minst 23 ha.
- Naturtypen artrika stagg-gräsmarker ska utgöra en areal på minst 1,5 ha.
- Naturtypen nordatlantiska fukthedar med klockkljung (4010) ska utgöra en areal på minst 5 ha och bör på längre sikt öka i areal.

Strandmiljöer (1140, 1210, 1220, 1330) och sanddyner (2110, 2120, 2130, 2140, 2170)

- Naturtypen embryonala vandrande sanddyner (2110) ska förekomma längs med kusten i anslutning till naturtypen vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner).
- Naturtypen vandrande sanddyner med sandrör (2120) ska utgöra en areal på minst 6 ha.
- Naturtypen sanddyner med örtvegetation (grå sanddyner) (2130) ska utgöra en areal på minst 21 ha.
- Naturtypen urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär ska även i fortsättningen utgöra en areal på ungefär 4,5 ha.
- Naturtypen sanddynområden med krypvide/sandvide (2170) ska även i fortsättningen utgöra en areal på ungefär 0,2 ha.
- Naturtypen salta strandängar ska fortsätta att vara 20 ha varav största delen ska vara hävdad (minst 70%).
- Naturtypen perenn vegetation på steniga stränder ska förekomma längs hela kusten i anslutning till klapper och steniga stränder.
- Naturtypen årlig vegetation på driftvallar ska förekomma längs hela kustremsan både på sandiga- och steniga stränder.
- Välutvecklade driftvallar (1210) i bukter och mindre vikar ska förekomma då de är viktiga miljöer för bland annat rastande vadare (t ex grönbena).

- Naturtypen Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140) ska förekomma längs kusten i naturliga vikar och bukter.

Havsklippor och vegetation på silikatrika bergytor (1230 och 8230).

- Naturtypen vegetationsklädda klippor ska utgöra en areal på minst 25 ha och inte minska till följd av täkt eller annan verksamhet.
- Naturtypen pionjärvegetation på silikatrika bergytor (8230) ska även i framtiden utgöra nuvarande areal på 0,1 ha.

Alkärren(91E0, 9080)

- Naturtypen lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) ska utgöra en areal på minst 3 ha.
- Naturtypen alluviala lövskogar som tidvis är översvämmade (91E0) ska utgöra en areal på minst 0,5 ha.

Struktur och funktion

Torra hedar (4030), enbuskmarker (5130) och låglandsgräsmarker (6270)

- Den torra hedens (4030) buskskikt ska inte täcka mer än 5 % av dess areal.
- Enbuskmarkens (5130) buskskikt ska inte täcka mer än 20 % av dess areal.
- Trädskiktets krontäckning ska inte utgöra mer än 5 % för heden (4030) och enbuskmarken (5130), och ska endast utgöra av enstaka solitärträd och mindre grupper.
- För låglandsgräsmarkerna ska träd- och buskskikt inte täcka mer än 25 % av dess areal.
- Samtliga naturtyper ska årligen betas så att förnaasamlingen kan anses vara ringa.

Kärr (7140 och 7230)

- Samtliga kärr som idag ingår i betesmarker ska även i fortsättningen hävdas genom betesdrift.
- Betestrycket ska vara så att endast ringa förnaansamling ska ske samtidigt som större trampskador från betesdjur ska undvikas.
- Kärrrens naturliga hydrologi får ej påverkas negativt så att risken för uttorkning ökar.
- Rikkärren ska vara fria från träd och buskar.

Fukthed (4010), stagghed (6230) och fuktäng (6410)

- Både fuktheden, staggheden och fuktängen är marker som ska hävdas genom betesdrift.
- Träd- och buskskikt ska i princip inte förekomma för staggheden och fuktängen.
- För fuktheden ska buskar såsom pors och en förekomma men inte täcka mer än max 10 % av arealen.

- Samtliga naturtyper ska årligen betas så att förnaasamlingen kan anses vara ringa.

Strandmiljöer (1140, 1210, 1220, 1330) och sanddynor (2110, 2120, 2130, 2140, 2170)

- För ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140) ska naturligt vattenutbyte ske.
- För driftvallar (1210) ska ett kontinuerligt tillskott av driftmaterial förekomma.
- För naturtypen vegetation på steniga stränder (1220) ska saltpåverkan, vind och tång fritt påverka naturtypen.
- Samtliga salta strandängar som ingår i betesmarker ska även i framtiden hävdas genom betesdrift.
- De hävdade strandängarna ska inte innehålla någon högväxt vegetation bestående av t ex bladvass, havssäv, säv och rörflen.
- För sanddynorna (2110, 2120, 2130, 2140, 2170) ska betesdrift fortsätta att ske i nuvarande omfattning.
- För samtliga strand- och sanddynmiljöer ska vresros ej öka i utbredning och på längre sikt bör arten utgå från områdets naturtyper.

Havsklippor och vegetation på silikatiska bergytor (1230, 8230).

- Större vindpinade buskage av bland annat av slån och en ska tillåtas förekomma.

Alkärren (91E0, 9080)

- All form av död ved ska kvarstå och gynnas. I den betade marken måste djuren dock ha möjlighet att ta sig fram och beta överallt, vilket tillåter borttagande av fallen död ved i viss utsträckning.
- Naturtypernas hydrologi får ej ändras så att risk för uttorkning ökar.

Typiska arter

Torra hedar (4030), enbuskmarker (5130) och låglandsgräsmarker (6270)

- För den torra heden och enbuskmarken ska de typiska arterna backtimjan, knägräs, pillerstarr, och stagg förekomma.
- För låglandsgräsmarken ska de typiska arterna backtimjan, brudbröd, jordtistel och jungfrulin förekomma.

Kärr (7140 och 7230)

- För naturtypen rikkärr ska de typiska arterna slätterblomma och tätört förekomma.

Fukthed (4010), stagghed (6230) och fuktäng (6410)

- För fuktheden ska de typiska arterna granspira, hedsäv, klockgentiana, klockljung, nattviol, och rundsileshår förekomma.
- För staggheden ska de typiska arterna granspira, knägräs och stagg förekomma.

- För fuktängen ska de typiska arterna hirsstarr, kärrsälting, tätört och ängsvädd förekomma.

Strandmiljöer (1140, 1210, 1220, 1330) och sanddyner (2110, 2120, 2130, 2140, 2170)

- För ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten ska rastande och häckande vadare förekomma. Typiska arter som ska förekomma årligen är kärrsnäppa, rödbena, strandskata och större strandpipare.
- För driftvallarna ska de typiska arterna flikmålla, marviol, sodaört, spjutmålla och strandmålla förekomma.
- För de steniga stränderna med vegetation ska de typiska arterna marviol, strandaster och strandråg förekomma.
- För den salta strandängen ska de typiska arterna gulkämpar, revigt saltgräs, strandkrypa och strandtrift förekomma.
- I eller i anslutning till den salta strandängen ska de typiska fågelarterna rödbena, småtärna, strandskata, större strandpipare och tofsvipa förekomma.
- För permanenta sanddyner med örtvegetation ska de typiska arterna backtimjan, borsttåtel, gul fetknopp, käringtand och strandtrift förekomma.

Natura 2000-arter

- Kentsk tärna ska förekomma årligen som födosökande på sensommaren.
- Fisktärna, småtärna och törnskata ska förekomma årligen som häckande fågel.
- Lämpliga häckningsmiljöer ska finnas för pilgrimsfalk.
- Flytsvalting ska förekomma i minst tre av dammarna vid Mälinge-Möllhult.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Bjärekusten utgörs av Bjärekustens naturreservat och av naturreservatet Stora Hults strand. Området har mycket höga natur- och kulturmiljövärden samt geologiska värden. Området är dessutom viktigt för det rörliga friluftslivet med möjlighet att vandra längs nästan hela Bjärekusten.

Större delen av Bjärehalvön domineras av gnejs i berggrunden, men även sandstensberggrund förekommer norr om Torekov. Vid Hovs hallar förekommer, som är allmänt bekant, mäktiga klippor och branter av urbergsgnejs. Längs kusten finner man klapperstensfält, sandstränder, steniga/grusiga stränder och klippkust.

Bjäre-kusten har i tusentals år påverkats av mänskliga aktiviteter vilket skapat ett öppet landskap rikt på fornlämningar. Betesdriften har lång kontinuitet och håller öppet ett beteslandskap som på många ställen är minst lika gammalt som områdets gravhögar. De flesta av områdets naturtyper är uppkomna genom närheten till havet och genom betesdriften.

Naturtyper

Torra hedar, enbuskmarker och låglandsgräsmarker (4030, 5130 och 6270)

Längs hela kusten från Hallavara och Hovs hallar i norr ned till Stora Hults strand finner man hed- och gräsmarker. Ibland är jordlagret tunt med klapper i botten och ibland blir det tjockare moränlager. Både hedar och gräsmarker har ibland ett rikt och tätt buskskikt där enen dominerar. Trädskiktet är inte lika rikt men alm, ask, björk, oxel och rönn är några arter som förekommer. Hedvegetationen förs till naturtyperna torra hedar (4030) och enbuskmarker (5130) medan gräsmarker/torrängar förs till naturtypen låglandsgräsmarker (6270). Både hed- och torrängsflora kan förekomma på sanddyner och förs då till naturtyperna 2130, 2140 och 2170 (se tabell 1 för kompletta namn). Heden finner man där det är som magrast. De vanligaste vegetationstyperna är rödven- och kruståtelhed (gräshed) och ljungheden (rished). Växter som förekommer är bland annat blåbär, fårsvingel, knägräs, kruståtel, ljung, lingon, rödven, stagg och stenmåra (ej vanlig). Gräsmarken/torrängen (ofta torr fårsvingelgräsmark, trift-variant närmast havet) förekommer huvudsakligen där det är något mindre näringsfattigt. Växter som förekommer är bland annat backtimjan, bergsyra, bockrot, brudbröd, fårsvingel, gul fetknopp, gulmåra, jungfrulin, käringtand, strandtrift och tulkört.

Kärr (7140)

Kärrvegetationen varierar stort från väldigt fattigkärr till rikkärr som innehåller kalk. Många kärr har en flora dominerande av växter såsom blåsstarr, kråklöver, sjöfräken, vattenklöver och ängsull. I anslutning till en del kärr (från Torekov till Burensvik) finner man småfrossörten (rödlistad, hotkategori akut hotad). En annan sällsynt växt är flytsvaltingen (rödlistad, hotkategori starkt hotad) som förekommer i kärrartade vattensamlingar på Rammsjöstrand. En del kärr domineras av ag, ofta knappag. I de fattiga kärren finner man växter såsom dystarr, kråklöver och ängsull ofta med ett rikt bottenskikt av vitmossor. I de kalkrika rikkärren finner man växter såsom kärrsälting, rundsileshår, slankstarr, slätterblomma, tätört och vildlin. I bottenskiktet finner man på en del ställen korvmossor. Rikkärren är ofta kopplade till små källflöde där kalkrikt vatten tränger ut. Det har tidigare funnits gulyxne (ej funnen sedan 1992) i ett av rikkärren. I övrigt är orkidéer inte allmänt förekommande i kärren.

Fukthed (4010), stagghed (6230) och fuktäng (6410)

Fuktheden (4010) finner man ofta i fuktiga partier mellan kärr och de torra hedarna. Växter som förekommer är bland annat blåtåtel, borsttåg, hedsäv, hundstarr, klockljung, kråkbär, ljung, rundsileshår, stagg och stjärnstarr. En del mossa finns i bottenskiktet (olika sorter vitmossa). Mer sällsynta arter såsom granspira och klockgentiana går

fortfarande att se. Fukthedarna är dessvärre på många ställen kraftigt igenvuxna med en och pors och de för en tynande tillvaro.

Staggheden (6230) finner man ofta i anslutning till fukthedar och fuktängar. Staggheden är liksom fuktheden fuktig och utgörs ofta naturligt av små arealer. På flera håll finner man en artrik stagghed med växter såsom blåtåtel, granspira, knägräs, ljung, hirsstarr, stagg och ängsvädd.

Fuktängen (6410) finner man i fuktiga områden tillsammans med ovanstående naturtyper och kärren (7140). Fuktängen kan till skillnad från staggheden och fuktheden vara kalkpåverkad och liknar då mycket rikkärren men har betydligt mindre mossor i bottenskiktet. Växter man finner är bland annat darrgräs, hirsstarr, hundstarr, kärresälting, loppstarr, slankstarr, ängsstarr och ängsvädd.

Strandmiljöer (1140, 1210, 1220, 1330) och sanddynor (2110, 2120, 2130, 2140, 2170) Stranden delas upp i många olika naturtyper. Bland gräsmarkerna framträder strandängen (1330). Strandängen tillhör de naturtyper som är beroende av hävd och är ofta mycket våhävddad då djuren tycker om att beta de gräs och örter som finns på den. Växter man finner är bland annat gulkämpar, havssälting, krypven, rödsvingel, salttåg och strandkrypa. Längs hela kusten finner man naturtypen driftvallar (1210) vilka huvudsakligen består av tång. I tången trivs kväveälskande växter såsom skrappor, brännässlor och olika typer av mållor t ex strandmålla. Tidigare har den sällsynta stinkmållan förekommit i driftvallar längs Bjärekusten men den är troligen utgången. Kraftiga tångvallar finner man ofta i mindre vikar och bukter. På steniga stränders övre del växer det ofta en saltgynnad/tålig flora med bland annat strandkål som utgör en egen naturtyp (1220).

I gränsen mellan hav och land finner man naturtypen ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140). Denna naturtyp är mycket viktig för ett flertal fåglar bland annat kärresnäppa, rödben, strandskata och större strandpipare som här finner sin föda i dyn.

På sandstranden i kanten mot de gräsbevuxna sanddynorna finner man naturtypen embryonala sanddynor (2120). Denna naturtyp består av de i huvudsak vegetationslösa sanddynsbildningar som föregår naturtypen sanddynor med sandrör (2120). På sanddynorna med sandrör (2120) finner man växter såsom strandråg, sandstarr och marviol. I områden som inte hävdas t ex genom bete har vresros etablerat sig i dessa sanddynor. Även i områden med bete finns den numera och utgör ett problem. Vresrosen anses vara ett stort problem då alla annan flora konkurreras ut. Den är dessutom mycket svårbekämpad då den sprider sig lätt med frön samt att rötterna kan sprida sig vegetativt.

Bakom sanddynerna med sandrör finner man sanddyner med hed eller gräsmarksflora (naturtyperna 2130 och 2140). För sanddynerna med gräsmarksflora (2130) finner man en vegetation av torr fårsvingelgräsmark och borsttåtelhed. Växter som förekommer här är bland annat baktimjan, borsttåtel, fårsvingel, gul fetknopp, gulmåra, sandstarr och strandtrift. För sanddyner med hedvegetation (2140) dominerar växter såsom kråkbär, ljung och sandstarr. I båda naturtyperna är sandblottor ett viktigt inslag. I fuktsänkor i sanddynerna finner man en annan naturtyp, sanddynområden med krypvide/sandvide (2170). Denna naturtyp finnes enbart på Vasaltheden och innehar växter såsom klockljung, krypvide, kråkbär, ljung, ängvädd och ögontröst. Dessa naturtyper är till största delen hävdgynnade och är beroende av bland annat bete eller bränning. I områden där ingen skötsel sker växer de långsamt igen och även om det tar lång tid innan större buskar och träd etablerar sig så brukar markfloran försämrats tidigare på grund av förnaansamling.

Havsklippor (1230) och vegetation på silikatrika bergytor (8230)

Nästan all klippvegetation längs kusten förs till naturtypen vegetationsklädda havsklippor (1230) förutom ett mindre område i Burensvik som ansetts vara naturtypen pionjärvegetation på silikatrika bergytor (8230). Alla havsklippor består inte av höga formationer som de vid Hovs hallar, utan även de mer flacka stränderna vid t ex Gröthögarna och strax norr Torekov räknas dit. Här utgörs stranden av flacka klippor av sandsten och inte den röda gnejsen man finner vid t ex Hovs hallar, Dagshög och Burensvik. Vegetationen är sparsam med växter såsom strandglim, gulkämpar och strandtrift. Lavfloran domineras bland annat av de orangefärgade lavarna i släktena *Xanthoria* och *Caloplaca*. På flera ställen är klipporna bevuxna med buskar, framförallt en och slån. Dessa bildar stora buskage formade av vinden. Naturtypen vegetation på silikatrika bergytor (8230) utgör ett mindre område vid Burensvik. Området består av en liten bergknalle och har en avvikande flora, ej saltpåverkad, med gott om navellavar och en del renlavar.

Alkärren (9080 och 91E0)

Skog längs Bjäre-kusten är något som under lång tid har varit sällsynt och den som funnits har varit hårt åtgången av människan och dess betesdjur. Därför finns det idag i princip inget område där den skogliga kontinuiteten inte varit bruten. Två områden har dock ansetts vara alskog som är värdefull trots att det i båda fallen inte fanns märkbart många träd i något av områdena 1947 (efter flygbildstolkning). Båda områdena domineras av al. Det större området ligger vid Mäsinge (alsumpskog, 9080) medan det andra området ligger på Ingelstorps ägor vid en bäck (alluvial lövskog som tidvis är översvämmad, 91E0). Vid Mäsinge betas alskogen och växter såsom harsyra, nejlikrot, skogsbingel, stinksyska och älgört förekommer. Alkärret har här på bekostnad av öppna kärr och fuktängar expanderat på grund av svag hävd. Det andra mindre alkärret är ett vindpinat bestånd längs en mindre bäck. Bland växterna finner man ett större bestånd av stor häxört.

Natura 2000-arter

Fåglarna

Bjäre-kusten är mycket viktigt område både för häckande och rastande fågel. Arter som fisktärna och småtärna häckar i anslutning till kusten och födosöker under sommaren längs kusten i de grunda vattnen närmast stranden (i jakt på bland annat småfisk). Tångbälten är också intressanta med sitt rika liv på småkryp (bland annat märkräftor). Törnskatan är en sommargäst som häckar i området, huvudsakligen i de buskrika betesmarkerna. Törnskatan letar mat i betesmarkerna (insekter) och lägger sitt bo i buskage. I de branta och svårtåtkomliga klippbranterna vid Hovs hallar förekommer pilgrimsfalk sporadiskt som häckfågel. Pilgrimsfalken häckar i klippphyllor relativt skyddade från värde och vind. Häckande par är traditionsbundna och återvänder gärna till samma plats år efter år.

Flytsvaltingen

Flytsvaltingen förekommer numera endast på två lokaler i Sverige (en i Halland och en i Skåne). Flytsvalting kan trivas i många olika typer av vatten men dock ej i näringsrika vatten (eutrofa vatten). Den tål förhållandevis stora vattenståndsvariationer och förökar sig huvudsakligen vegetativt. På Bjäre-kusten finner man den i tre gölar vid Mäsinge. Antalet blommande individer kan variera kraftigt från år till år beroende på vattenståndet.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Ett nära samarbete mellan berörda myndigheter och den som äger eller brukar en mark är en av de viktigaste förutsättningarna för att ett områdes värdefulla livsmiljöer och arter ska finnas kvar.

För de torra hedarna (4030), enbuskmarkerna (5130), låglandsgräsmarkerna (6270), kärren (7140, 7230), fukthedarna (4010), stagghedarna (6230), fuktängarna (6410) de gräs- och risbevuxna sanddynerna (2130, 2140, 2170) är behovet av hävd genom framförallt traditionell betesdrift den avgjort viktigaste faktorn för framtida mycket gott bevarande. Detta tillsammans med åtgärder såsom röjningar av träd och buskar, bränning är en förutsättning för att områdets värden ska kvarstå. I områden där det inte av praktiska skäl går att ha betesdjur, t ex längs vissa populära badstränder är det människan som får göra jobbet med att håller efter t ex vresros. för sandstränderna, driftvallarna, klappervegetationen

För strandmiljöerna (1140, 1210, 1220), havsklipporna (1230), sanddynerna (2110, 2120, 2130, 2140, 2170) och för naturtypen silikatrika bergytor (8230) gäller det att de inte utsätts av alltför mycket påverkan från det rörliga friluftslivet samt av människan andra orsakade faktorer som t ex bebyggelse. De miljöer som är hävdade ska även i fortsättningen vara detta.

För fåglarna bör man se till att deras livsmiljöer finns kvar och att allmänheten tar hänsyn och inte störs dem under häckning.

För flytsvaltingen är ett fortsatt bete som håller vattensamlingarna där den växer öppna en förutsättning för dess fortsatta överlevnad. Dessutom är det viktigt att områdets hydrologi inte påverkas negativt (torrläggning) och att dammarnas näringsstatus inte ökar.

Ytterligare information om naturtyper och Natura 2000-arter i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledningar under rubrikerna ”Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus” och ”Ekologiska krav”. Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Risk för skada

De största riskerna för de torra hedarna (4030), enbuskmarkerna (5130) och låglandsgräsmarkerna (6270) är:

- Svag eller utebliven hävd.
- Gödsling, stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av för naturtypen främmande arter.
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Nedfall av försurande och gödande föroreningar.

De största riskerna för kärren (7140 och 7230), staggheden (6230), fuktheden (4010) och fuktängarna (6410) är:

- Svag eller utebliven hävd.
- Gödsling stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av för naturtypen främmande arter.
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Ändrade hydrologiska förutsättningar.
- Nedfall av försurande och gödande föroreningar.
- Näringsrikt tillrinningsvatten från omgivande marker.

De största riskerna för strandmiljöerna (1140, 1210, 1220, 1330), havsklipporna (1230) och sanddynerna (2110, 2120, 2130, 2140, 2170) är:

- Oljeutsläpp, Kvävenedfall och övergödning i havet som kan påverka artsammansättningen.
- Igenväxning med bland annat en, vresros, tall, asp.
- Bebyggelse och annan exploatering, t ex bryggor.

De största riskerna för naturtypen silikatrika bergytor (8230) är:

- Svag eller utebliven hävd.

- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.

För alkärren (9080 och 91E0) är de största riskerna:

- Ändrade hydrologiska förhållanden genom t ex dikning men även utsläpp av gödningsmedel och besprutningsmedel från angränsande områdes vattendrag.
- Ett produktionsinriktat skogsbruk.
- Upphörd hävd i det som idag betas.

För Natura 2000-fåglarna är de största riskerna:

- Upphörd hävd och igenväxning av betesmarkerna.
- Försämrad vattenkvalitet i havet.
- Ett friluftsliv som inte tar naturhänsyn t ex rastning av lösgående hundar etc.

För flytsvaltingen är de största riskerna:

- Igenväxning av gölarna vid Rammsjö, Mäsinge och Möllhult.
- Åtgärder i eller i anslutning till dammarna vid Rammsjö, Mäsinge och Möllhult som kan påverka områdets hydrologi negativt (t ex dikning, felaktigt grävande av dammar).
- Åtgärder i eller i anslutning till dammarna vid Rammsjö, Mäsinge och Möllhult som kan öka dammarnas näringsstatus.

Ytterligare information om naturtyper och Natura 2000-arter i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledningar under rubriken "Hotbild". Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Bedömning av bevarandestatus

Vid fältbesök konstaterades bevarandestatusen för områdets naturtyper (se tabell 2). Områden som inte har bedömts att ha högsta bevarande status är i behov av mer eller mindre omfattande insatser (se mer under rubriken skötsel).

Tabell 2. Bevarandestatus 2004 för områdets naturtyper och Natura 2000-arter

Naturtyp	Bevarandestatus
Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140)	Mycket gott bevarande
Årull vegetation på driftvallar (1210)	Mycket gott bevarande
Perenn vegetation på steniga stränder (1220)	Mycket gott bevarande
Vegetationsklädda havsklippor (1230)	Mycket gott bevarande
Salta strandängar (1330)	Mycket gott bevarande
Embryonala vandrane sanddyner (2110)	Mycket gott bevarande
Vandrane sanddyner med sandrör (vita dyner) (2120)	Gott bevarande
*Permanent sanddyner med örtvegetation (2130)	Gott bevarande
*Urkalkade permanent sanddyner med kråkbär (2140)	Gott bevarande
Sanddynområden med krypvide/sandvide (2170)	Mycket gott bevarande
Nordatlantiska fukthedar med klockljung (4010)	Ordinärt bevarande
Torra hedar (4030)	Ordinärt bevarande
Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker (5130)	Ordinärt bevarande
*Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230)	Ordinärt bevarande
*Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)	Ordinärt bevarande
Fuktängar med blåtåtel eller starr (6410)	Ordinärt bevarande
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	Ordinärt bevarande
Rikkärr (7230)	Ordinärt bevarande
Pionjärvegetation på silikatrika bergytter (8230)	Gott bevarande
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)	Gott bevarande
*Alluviala lövskogar av fennoskandisk typ (91E0)	Gott bevarande
Art	Bevarandestatus
Fisktärna - <i>Sterna hirundo</i> (A193)	Mycket gott bevarande
Småtärna - <i>Sterna albifrons</i> (A195)	Mycket gott bevarande
Kentsk tärna - <i>Sterna sandvicensis</i> (A191)	Mycket gott bevarande
Törnskata - <i>Lanius collurio</i> (A338)	Mycket gott bevarande
Pilgrimsfalk - <i>Falco peregrinus</i> (A103)	Mycket gott bevarande
Flytsvalting - <i>Lurionium natans</i> (1831)	Gott bevarande

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om

ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Markägare har rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Mer information finns i Naturvårdsverkets broschyr ”Natura 2000 Värdefull natur i Sverige” och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Skydd

Området är naturreservat sedan 1971. Fastslagen skötselplan saknas för området.

Bevarandeåtgärder

Det är av största vikt att en skötselplan tas fram för att områdets värden ska kunna bevaras. En skötselplan ska styras av de bevarandemål som är uppsatta i denna bevarandeplan. Det är huvudsakligen i en skötselplan som det ska beskrivas vilka åtgärder som behövs för att områdets bevarandemål ska uppnås.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen. Mer information om regler, ansvar och ersättningar i samband med Natura 2000 finns i Naturvårdsverkets broschyr ”Natura 2000 Värdefull natur i Sverige” och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Restaureringsåtgärder

För att områdets naturtyper ska uppnå bevarandestatusen mycket gott bevarande enligt Natura-2000 behövs restaureringsåtgärder av samtliga naturtyper som idag inte redan har bevarandestatusen mycket gott bevarande. Extra pengar har tillkommit fram för att öka mängden betesdjur i området och för att röja fram igenvuxna betesmarker. Det krävs dock ytterligare resurser för att restaurera och sköta området på ett tillfredsställande sätt.

Generella åtgärder som behövs är bland annat:

- Borttagande av vresros, huvudsakligen inom naturtyperna 2120 och 2130.
- Røjning av träd och buskar för att uppnå satta bevarandemål för naturtyperna 4010, 4030, 5130, 6230, 6270, 6410, 7140 och 7230 (se sida 2-5).
- Iståndsättning och förbättring av betestryck med lämpliga djur.
- Kvävefällor utanför Natura 2000-området för tillrinnande vatten.

Alla åtgärder är av sådan karaktär att det måste upprättas en skötselplan för området i nära kontakt med markägarna, arrendatorer och andra intressenter.

Löpande skötsel

Beteshävd och röjningar av sly och buskar är åtgärder som alltid kommer att behövas.

Viktigt att tänka på

Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsvårdstyrelsen kontaktas.

Uppföljning

1. Kontroll av naturtypernas areal, struktur och funktion och typiska arter vart 5-6 år.
2. Kontroll av Natura 2000-arternas förekomst och deras livsmiljös struktur och funktion vart 5-6 år.
3. Sammanställning och utvärdering av skydd och meddelade tillstånd.

Övrigt

Bevarandeplanen gäller tills vidare. Bevarandeplanen kommer att revideras om ny kunskap ger anledning till det.

Referenser

- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne län om rödlistade arter, GIS-skikt.
Cederberg B, Löfroth M. (eds) 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Flygbilder från 1940-talet, gisskikt, Länsstyrelsen.
Gustavfsson, M. 1996. Kulturlandskap och Flora på Bjärehalvön. Lund.
Gärdenfors U. (ed.) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Länsstyrelsen i Kristianstad län, 1996. Från Bjäre till Österlen, Skånska natur- och kulturmiljöer. Länsstyrelsen i Kristianstad län.
Länsstyrelsen i Skåne län (2003), Information lagrad i Kartongen (GIS-skiktsgруппerna Miljö resp. Lantbruk)
Länsstyrelsen i Skåne län, 1991. Förslag till Skötselplan för Bjärekustens naturreservat. Båstad kommun Kristianstads län.
Löfroth M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket. Naturvårdverket förlag.
Nordiska Ministerrådet 1998. Vegetationstyper i Norden. (red. Lars Pålsson). TemaNord 1998:510. Nordiska Ministerrådets sekretariat.

Nordiska Ministerrådet 1999. Markanvändning och vegetation i nordiska odlingslandskap (red. Lars Pålsson) TemaNord 1999:555. Nordiska Ministerrådets sekretariat.

Bilaga

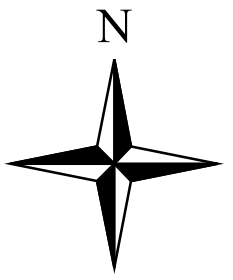
1. Natura 2000-området Bjärekusten, 6 st delkartor.

Upprättad av Länsstyrelsen i Skåne län

Planförfattare: Kristian Nilsson

Senast reviderad 2005-12-10 av Kristian Nilsson

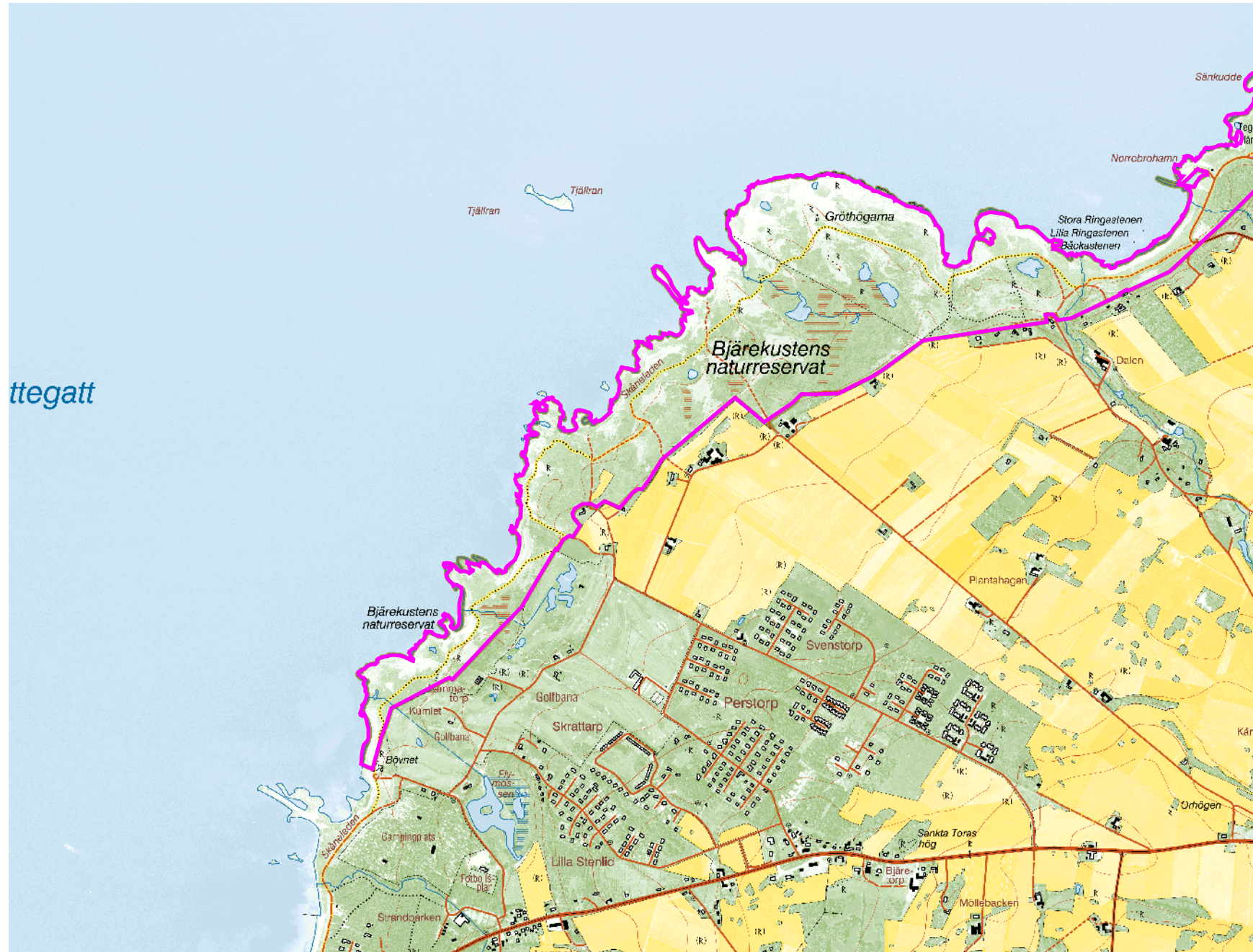
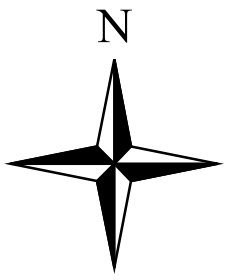
Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten

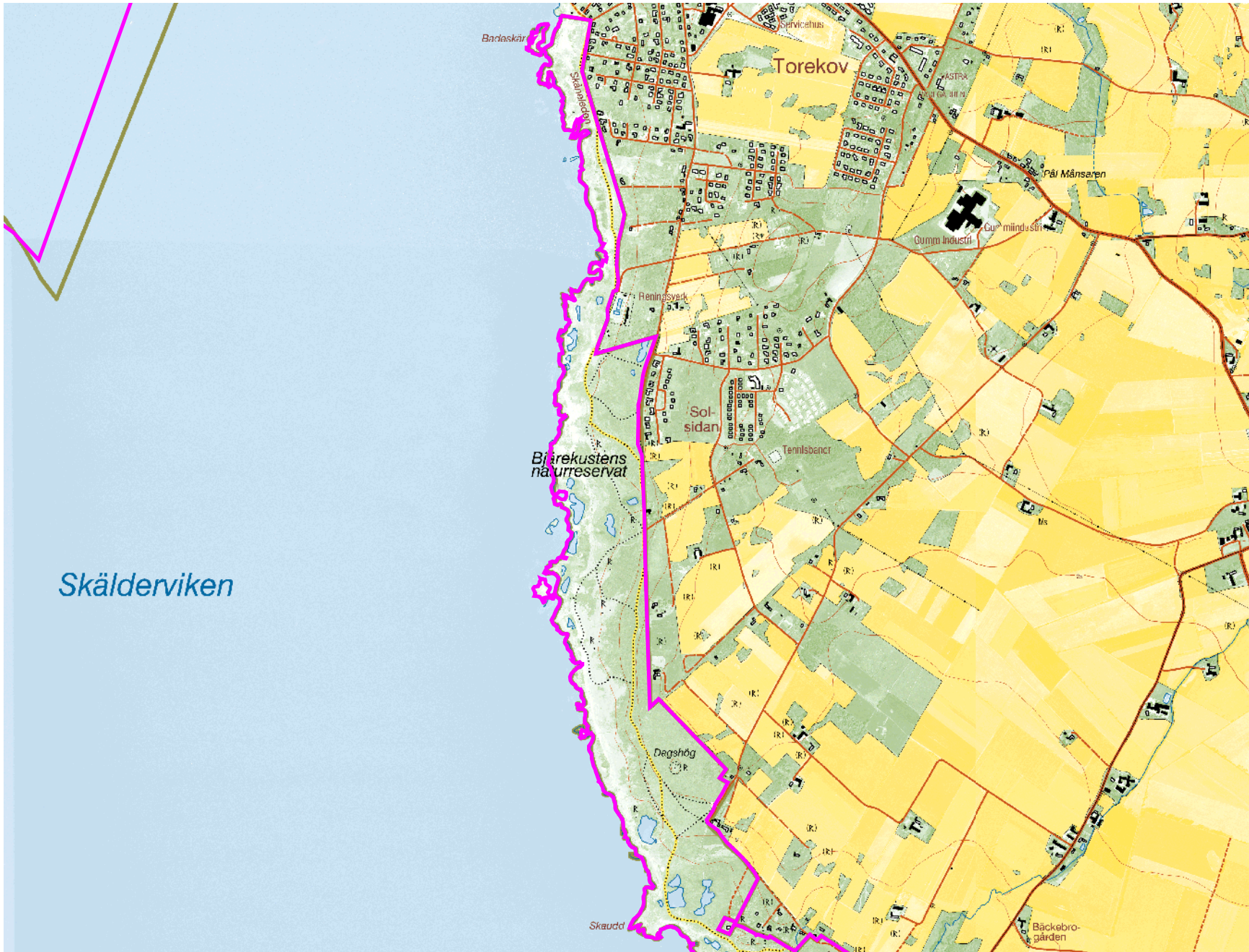
 Natura 2000 - habitat (SCI)

Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten

Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten

 Natura 2000 - habitat (SCI)

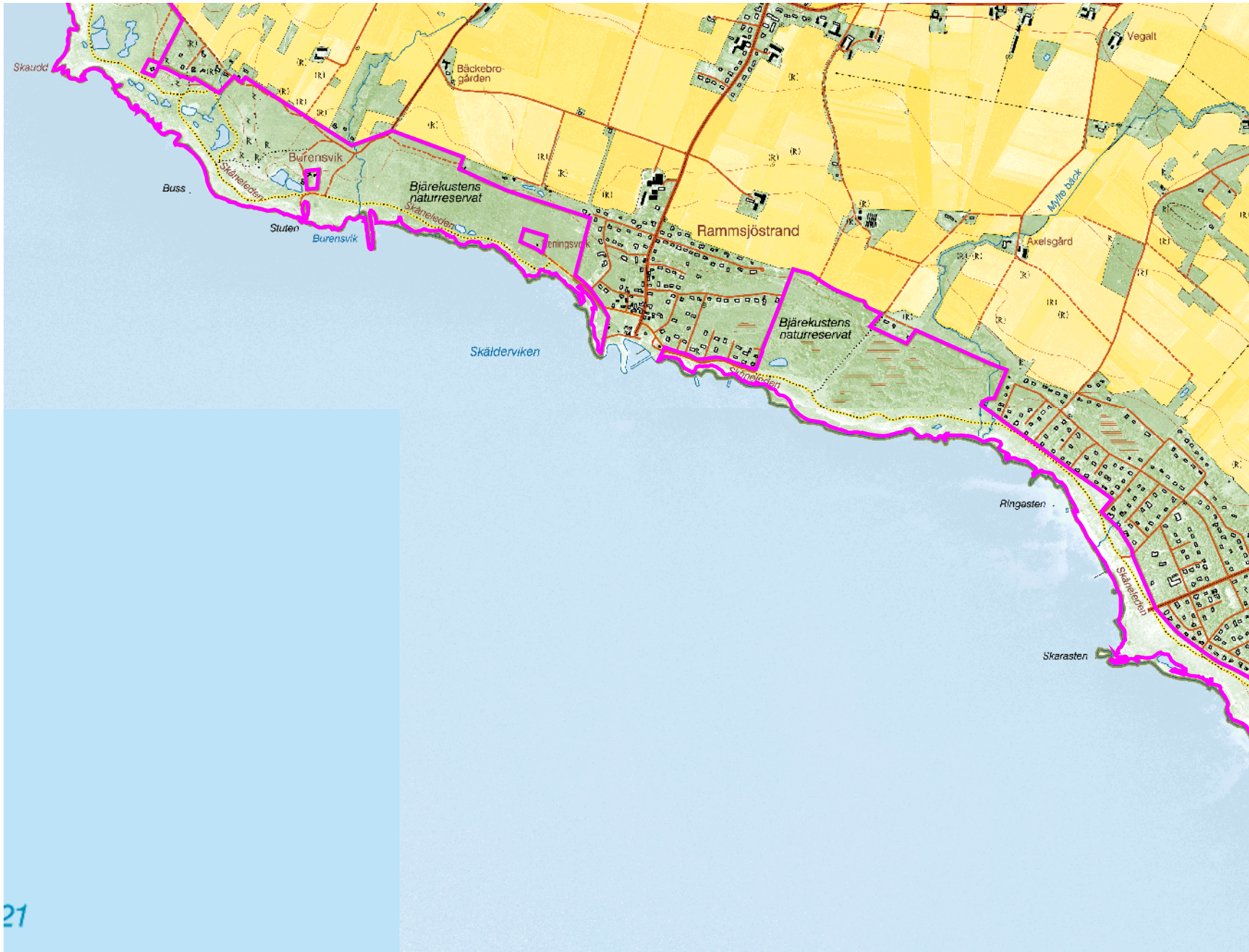
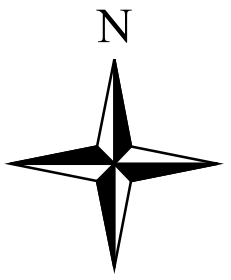
2

0

2 kilometer

Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten

21

 Natura 2000 - habitat (SCI)

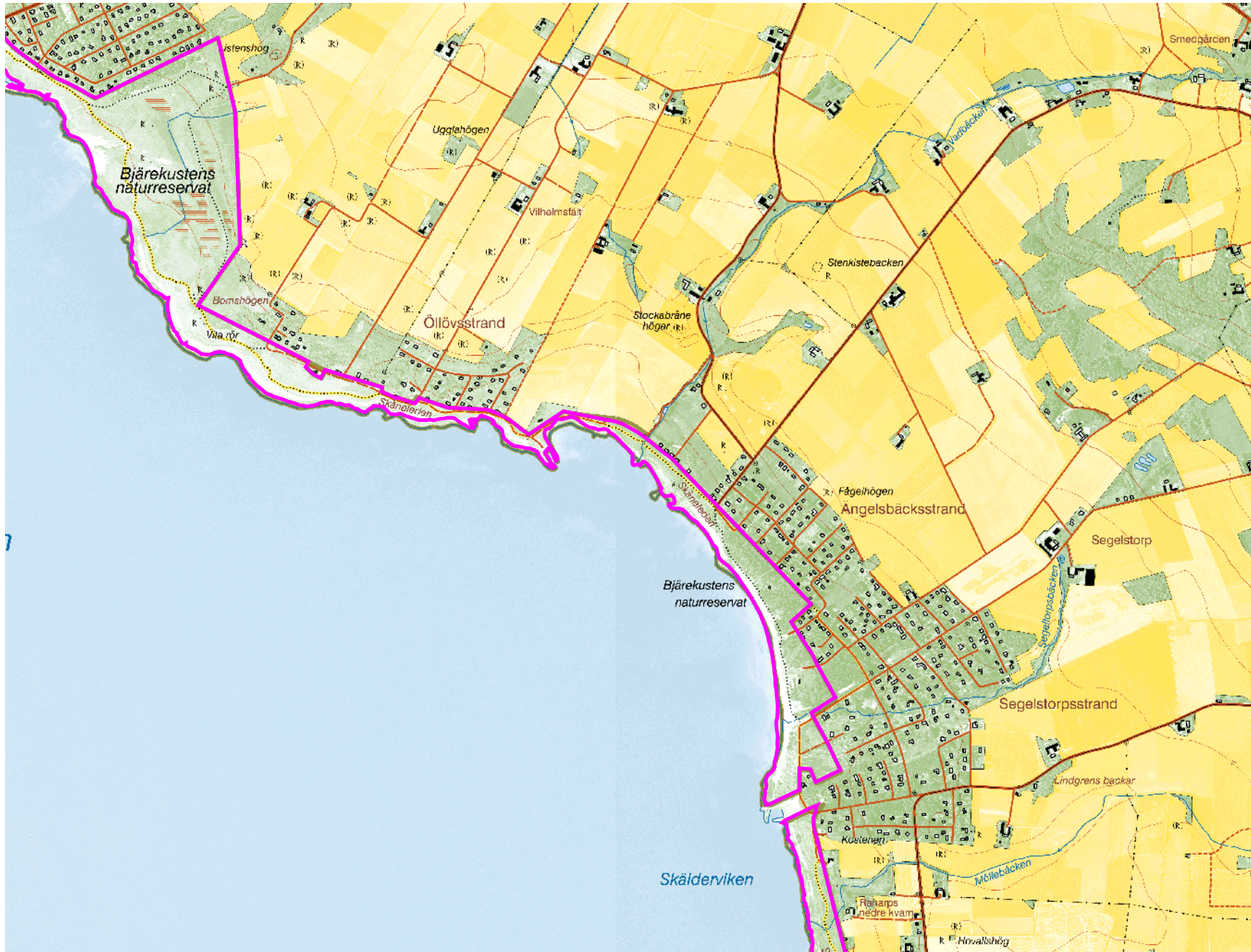
2

0

2 kilometer

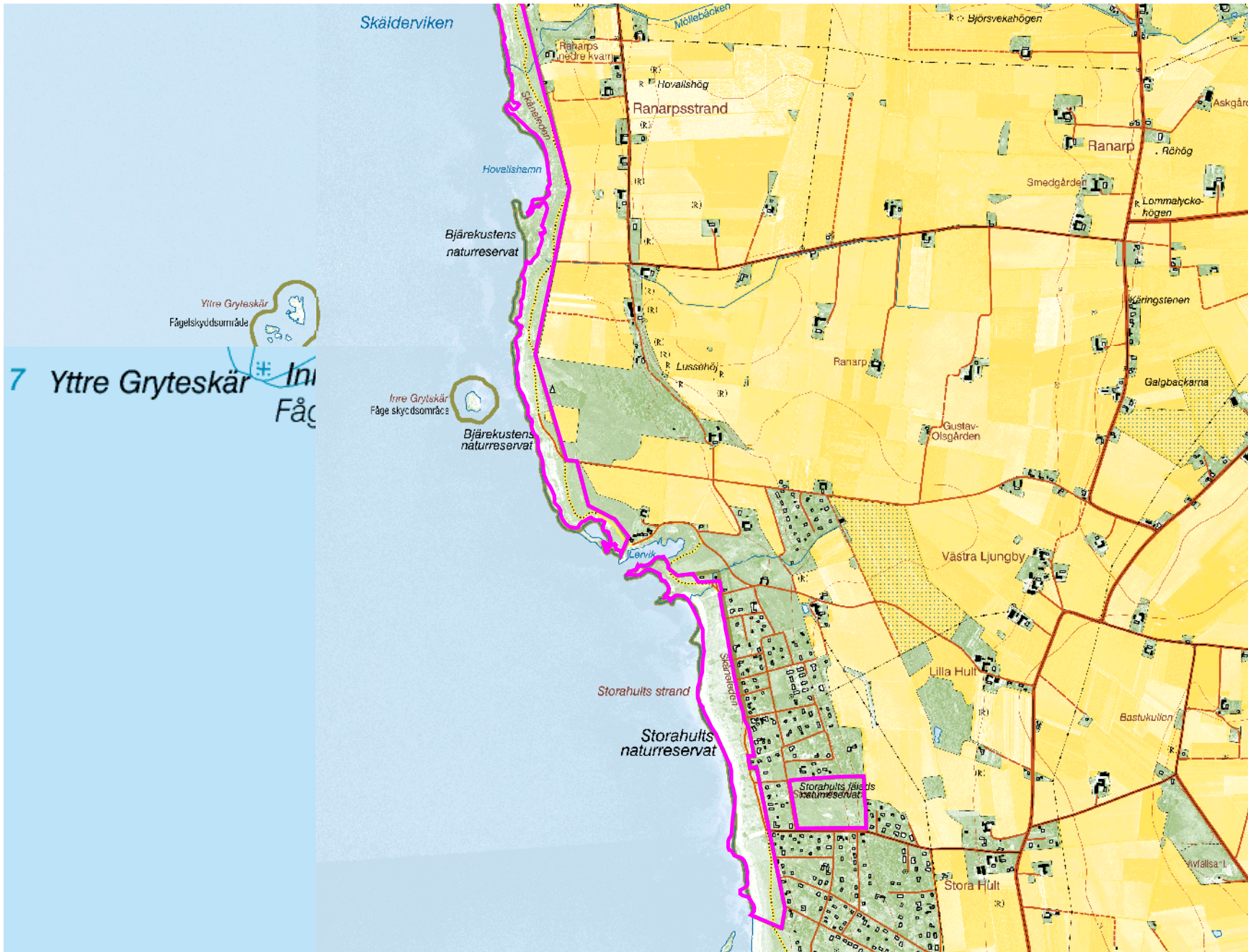
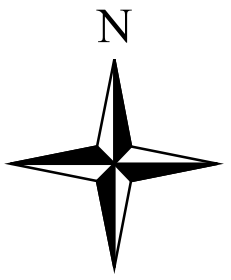
Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten

 Natura 2000 - habitat (SCI)

Bilaga 1. Natura 2000-området Bjärekusten (samt Natura 2000-området Stora Hults fälad i sydost)

7 Yttre Gryteskär Inre Gryteskär Fågelskyddsområde